

Endvidere har Ministeriet paa given Foranledning tilstillet Udvalget følgende Oplysninger fra Forstander Budde:

Bøgildgaard, oprettet 1830, med den tilhørende Landejendom paa omtrent 208 Tdr. Land, 6 Tdr. Hartkorn, samt Inventarium og Besætning, er Statens Ejendom, som i Overensstemmelse med „Lov af 23de Februar 1852 angaaende Bøgildgaard og det derværende Institut“ er overdraget Institutts Forstander ved Kontrakt af 16de Januar 1886 til Brug paa Livstid, eller saa længe han leder Instituttet. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævner en Tilhynskommite paa 3 Medlemmer, som har det Hverv at paase, at Forstanderen opfylder Kontraktens Betingelser, der nærmest angaa Ejendommens Drift og Vedligeholdelse, Elevernes Antal og Lærerholdet. Til denne Tilhynskommite er Forstanderen forpligtet til inden hvert Aars 11te Maj at afgive en Beretning om Instituttet og dets Elever, ligesom Komiteen er berettiget til naar som helst at undersøge Elevernes Antal, Tilstand, Behandling og Forplejning samt Gaardens Drift og Tilstand i det hele og desangaaende at forlange Oplysninger og Erklæringer af Forstanderen.

I øvrigt leder Forstanderen hele Virksomheden selvstændigt. Bøgildgaard er bestemt for 50, men har i Reglen omkring 60, Elever, der betales 125 Kr. aarlig for hver af dem, og som Tilskud hertil modtager Forstanderen foruden Overskuddet af Ejendommens Drift aarlig 2,000 Kr. af Statskassen. Han afholder derfor alle Udgifter og lønner en Forvalter og en Lærer. Instituttet modtager kun Drengene.

Holsteinsminde blev oprettet 1833 af daværende Lensgreve Frederik Adolph Holstein til Holsteinborg og Institutbestyrer Anders Stephansen paa Herregaarden Fuirrendal under Grevstabet Holsteinborg. Efter Lensgrevens Død i 1836 overflyttedes Instituttet i 1840 til Gaarden Holsteinsminde, som Stephansen købte ved Hjælp af et rentefrit og saa længe Instituttet bestaar, uopsigeligt Laan paa 6,000 Rbdlr. fra Grevstabet Holsteinborg samt et Laan fra Nationalbanken. Samme Aar fastsattes Reglerne for Institutts Ledelse og Virksomhed i en „Fundation for det fuirrendale Institut paa Holsteinsminde“, dateret den 28de Juni 1840 og kongelig konfirmeret den 28de Oktober 1840. Det hedder i Fundatsens § 5, at Lensgreven til Holsteinborg, for saa vidt han er villig dertil, altid skal være Institutts Patron. Ifølge § 6 vælges Bestyreren af Patronen, som efter § 7 „fastsætter de Vilkaar, under hvilke Børn til enhver Tid kunne antages, og bestemmer, efter Aftale med Bestyreren, hvormange og hvilke Børn, der kunne optages i Instituttet, paaser, at Undervisningen i de forskellige Fag er saaledes reguleret, at intet forsømmes, og at der tilvejebringes en for Børnene passende Afvetsling imellem de forskellige Læreegenstande. Han modtager og prøver Bestyrerens Forslag til Forandringer og Forbedringer ved Indretningen; har Overophyn med Ejendommens Bedrift og Stiftelsens Pengeaffærer, samt holder vaagent Øje med, at den ikke udsætter sig for større Udgifter, end dens økonomiske Forfatning tillader. Patronen entlediger Bestyreren, naar dette maatte findes nødvendigt, bestikker, hvis det behøves, en Medlærer til Hjælp ved Undervisningen, som Bestyreren bringer i Forslag, samt lader sig i det hele være magtpaaliggende at fremme Stiftelsens Gavn og vedligeholde Medborgeres Deltagelse for den, der er aldeles nødvendig, for at den tilfulde kan opfylde sin Bestemmelse“. I § 8 udtales, at „Bestyreren staar i samme Stilling i Huset som en anden Husfader og maa folgelig betragtes i dette Forhold af Institutts hele Personale og af andre Folk, som komme i Berøring med Stiftelsen“. Han skal i stort og imaat rette sig efter de Forholdsregler, der gives ham af Patronen, men der udtales tillige et Ønske om, at denne, hvis han har fundet en Bestyrer, til hvem han kan have Tillid, vil rette sig saa meget som muligt ogsaa efter Bestyrerens Ønsker.

Fundatsen giver altsaa Patronen en ubegrænset Myndighed over alle Institutts Anliggender baade indad til og ud ad til og gør ham til en vis Grad til Pligt at følge Virksomheden i alle Enkeltheder. Praksis har imidlertid hidtil stadig været, at Bestyreren har ledet Instituttet fuldkommen selvstændigt, og bl. a. har det hele Tiden været hans Opgave gennem Staten, velgørende Institutioner og den private Velgørenhed at tilvejebringe de Midler, der behøves til at føre Arbejdet igennem. Patronens Deltagelse har væsentligt indskrænket sig til at modtage den aarlige Regnskabsoversigt og give Sanktion til de Forholdsregler og Forlangender, der vedrøre Ejendoms- og Formuesforhold.

I § 9 bestemmes, at hvis Instituttet nogen Sinde skulde ophæves som saadant, skal dets Ejendom realiseres ved offentlig Auktion, og „det Overskud, der maatte udkomme,